

(SU) **DJELUJEM**

VIJEĆE UČENIKA I UČENICA ZA DEMOKRATSKE ŠKOLE

**PREPORUKE I SMJERNICE ZA DEMOKRATSKE ŠKOLE I
PODRŠKU RADU VIJEĆU UČENIKA I UČENICA U
SREDNJIM ŠKOLAMA**

siječanj, 2024.

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

Preporuke su izrađene u sklopu projekta (SU)djelujem - vijeće učenika i učenica u demokratskoj školi.

Projekt provode Udruga "Delta" i Prva riječka hrvatska gimnazija u suradnji s Gimnazijom Andrije Mohorovičića Rijeka, Medicinskom školom Rijeka, Drvodjeljskom i strojarskom školom Rijeka i Prirodoslovnom i grafičkom školom Rijeka.

Ovaj je dokument ostvaren uz financijsku potporu Europske komisije. Stajališta izražena u ovom dokumentu izražavaju isključivo stajalište njenih autora_ica i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

VIJEĆE UČENIKA I UČENICA ZA DEMOKRATSKE ŠKOLE

PREPORUKE I SMJERNICE ZA DEMOKRATSKE ŠKOLE I PODRŠKU RADU VIJEĆA UČENIKA I UČENICA U SREDNJIM ŠKOLAMA

Preporuke i smjernice za ključne aktere u području odgoja i obrazovanja **formirane su prema informacijama i zahtjevima koje su istaknuli mladi iz pet riječkih srednjih škola**, članovi i članice vijeća učenika i učenica, na temelju svog iskustva te provedenih edukacija i upoznavanja s demokratskim načelima u siječnju 2024. godine. Sudjelovali su mladi iz sljedećih riječkih srednjih škola: **Prva riječka hrvatska gimnazija, Gimnazija Andrije Mohorovičića Rijeka, Medicinska škola Rijeka, Prirodoslovna i grafička škola Rijeka i Drvodjeljska i strojarska škola Rijeka.**

Djelokrug rada Vijeća učenika i učenica (VU) određen je člankom 71. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi koji im ne daje moć ravnopravnog odlučivanja, a način organizacije rada prepušta svakoj školi kroz Statut. Ne postoji sustavno praćenje provedbe navedene zakonske odredbe (Mreža mladih Hrvatske, 2019).

Prema podacima istraživanja srednja.hr i Hrvatske zajednice županija iz 2019., u kojem je sudjelovala 301 ustanova, VU se većinom sastaju nekoliko puta u polugodištu, no rjeđe nego jednom mjesečno (62.8%), a preko četvrtine samo jednom u polugodištu (26.2%). **Podaci istraživanja koje su provele udruge "Delta", MMH, DOKKICA, Info zona i CGI Poreč u 2020.** ukazuju na to da je rad VU dodatno narušen tijekom pandemije, budući da najmanje jedna u 10 ispitanih odgojno-obrazovnih ustanova nije niti konstituirala svoje VU. VU nije bilo spomenuto u Uputama i Mjerama od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja, za razliku od ostalih vijeća (npr. razredno vijeće, vijeće roditelja,...).

VIJEĆE UČENIKA I UČENICA ZA DEMOKRATSKE ŠKOLE

PREPORUKE I SMJERNICE ZA RAVNATELJE I RAVNATELJICE

Kako bi se povećala razina demokratičnosti i participacije vijeća učenika i učenica (VU) u školi, potrebno je:

Komunikacija

1. Redovito **sudjelovati na sjednicama VU** svoje škole.
2. Jasno **pokazati otvorenost za komunikaciju** s učenicima. Npr. dani otvorenih vrata ureda, sandučić za pitanja učenika_ca, kava s ravnateljem_icom.
3. **Obavijestiti učenike_ce o poduzetim koracima** za rješavanje određenih problema i/ili pritužbi na sljedećem sastanku VU ili pisanim putem.

Uključivanje

1. Uključiti **VU u donošenje godišnjeg plana i programa te školskog kurikuluma**. Npr. nakon predstavljanja dokumenata na konstituirajućoj sjednici VU, omogućiti davanje sugestija i prijedloga.
2. Uključiti učenike_ce u **vrednovanje nastavnog procesa**. Npr. izvješće učenika_ca o radu nastavnika_ca i škole jednom godišnje.
3. Omogućiti uključivanje **predstavnikace VU na radnim sastancima ostalih tijela škole** kada je to vezano uz odlučivanje o pravima i obvezama učenika_ca. Npr. prisutnost prilikom izricanja pedagoških mjera.

Podrška

1. Osigurati podršku za provedbu aktivnosti VU u **financijskom planu škole**.

VIJEĆE UČENIKA I UČENICA ZA DEMOKRATSKE ŠKOLE

PREPORUKE I SMJERNICE ZA PREDSTAVNIKE I PREDSTAVNICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Kako bi se povećala razina demokratičnosti i participacije vijeća učenika i učenica (VU) u školi, potrebno je:

Edukacija

1. Jačati građansku participaciju djece radi razvoja vještina sudjelovanja kroz **(p)održavanje modela građanskog odgoja i obrazovanja**, ali i uvođenje **inovativnih praksi** poput Dječjeg vijeća.
2. Ispitati **potrebe za edukacijom koordinatora_ica VU** u osnovnim školama. Na temelju rezultata omogućiti edukaciju i/ili izradu edukativnih materijala.

Informiranje

1. **Informirati mlade o Lokalnom programu za mlade** i postojećim projektima u koje se mogu uključiti kroz komunikaciju s koordinatorima_cama VU u srednjim školama.

Umrežavanje

1. **Poticati suradnju svoga savjeta mladih s VU** kroz predstavljanje rada savjeta u školama.
2. **Poticati povezivanje VU osnovnih i srednjih škola** kroz organizaciju zajedničkih informativnih i edukativnih aktivnosti.

VIJEĆE UČENIKA I UČENICA ZA DEMOKRATSKE ŠKOLE

PREPORUKE I SMJERNICE ZA PREDSTAVNIKE I PREDSTAVNICE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Kako bi se povećala razina demokratičnosti i participacije vijeća učenika i učenica (VU) u školi, potrebno je:

Županijsko vijeće učenika i učenica

1. **Konstituirati Županijsko vijeće učenika i učenica (ŽVU)** svake školske godine. Imenovati osobu zaduženu za koordinaciju ŽVU unutar Upravnog odjela za odgoj i obrazovanje.
2. **Pružiti logističku i organizacijsku podršku ŽVU u provedbi procjene potreba učenika_ca** jednom godišnje. Zaključke procjene potreba uvrstiti u financijski plan PGŽ-a za iduću kalendarsku godinu.

Edukacija

1. **Dati uputu školama o održavanju edukacija** za konstituirana VU najmanje jednom u dvije godine.
2. **Osigurati edukativne materijale** o djelokrugu rada i svrsi VU koje koordinatori_ce vijeća učenika_ca mogu koristiti u svom radu u školi.

Financijska podrška

1. **Financijski podržati rad osoba koje su koordinatori_ce VU.**
2. **Razviti sustav financiranja aktivnosti VU.**
 - Model A: zajednički fond i dodjela sredstava kroz natječaj (jednom u školskoj godini)
 - Model B: zajednički fond i dodjela sredstava na upit kroz školsku godinu
 - Model C: odrediti financijska sredstva i dodijeliti ih svakom vijeću

VIJEĆE UČENIKA I UČENICA ZA DEMOKRATSKE ŠKOLE

PREPORUKE I SMJERNICE ZA PREDSTAVNIKE I PREDSTAVNICE MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Kako bi se povećala razina demokratičnosti i participacije vijeća učenika i učenica (VU) u školi, potrebno je:

Nacionalno vijeće učenika i učenica

1. **Konstituirati Nacionalno vijeće učenika_ca Republike Hrvatske (NVU)** do kraja prvog polugodišta svake školske godine. Imenovati osobu zaduženu za koordinaciju NVU.
2. **Omogućiti NVU nacionalnu i međunarodnu suradnju** s Europskim parlamentom mladih, OBESU i ostalim relevantnim tijelima kroz osiguravanje financijske podrške za sudjelovanje (članarine, putni trošak).

Osnaživanje

1. **Omogućiti sudjelovanje predstavnika_ca VU na sjednicama školskog odbora** u savjetodavnoj ulozi kroz unošenje istoga u čl. 119. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Smjernice i standardi

1. Pružiti **jasne smjernice o djelovanju vijeća učenika_ca**. Smjernice trebaju obuhvaćati način organizacije rada vijeća učenika_ca, edukacije učenika_ca o radu vijeća, kao i načinima uključivanja marginaliziranih učenika_ca i ranjivih skupina mladih.
2. Propisati **standard za odabir koordinatora_ica VU** koji propisuje nastavno opterećenje u količini najmanje pola sata tjedno za koordinate_ice i financijsku kompenzaciju za rad.

(SU) **DJELUJEM**

Prva
riječka
hrvatska
gimnazija

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

